

In dit document treft u een format aan waaraan een realisatieplan moet gaan voldoen. Daarnaast zijn in het blauw voorbeeld teksten. De voorbeeldteksten komen uit een bestand afkomstig van bureau **Successie Natuurzaken**.

In verband met privacy zijn kaartjes, foto's en persoons- en contactgegevens verwijderd.

In het rood de aanwijzingen voor opstellen realisatieplan

Blauw zijn de teksten afkomstig van een bestaand rapport van **Successie Natuurzaken**

Geel gearceerd is een toelichting op de figuren, tabellen, kaarten en/of foto's die op die plek stonden

Realisatieplan functieverandering

Een realisatieplan voor de functieverandering van
perceel X naar N10.02 'vochtig hooiland'

Een realisatieplan voor de functieverandering van perceel X naar 10.02 'vochtig hooiland'

Woonplaats, datum

*In opdracht van: **Eigenaar X***

*Uitvoering: **Successie Natuurzaken***

Inhoud

1. Inleiding	5
2. Huidige situatie.....	5
3. Toekomstige situatie	7
4. Maatregelen	8
5. Tijdsplanning	9
6. Literatuurlijst	9

Foto van het perceel

1. Inleiding

De eigenaar X van perceel X (figuur 1) is voornemens het perceel om te vormen naar N10.02 'vochtig hooiland'. Het gaat om de permanente omvorming van landbouwgrond naar natuur. Meneer Maat komt in aanmerking voor de Subsidieregeling kwaliteitsimpuls natuur en landschap (SKNL) dat richt zich op de ontwikkeling en realisatie van natuur. In het kader van de subsidieaanvraag 'Functieverandering' is Successie Natuurzaken gevraagd een realisatieplan op te stellen waarin maatregelen worden voorgedragen met betrekking tot het realiseren van en vervolgens de instandhouding van het beheertype 'Vochtig hooiland'.

Kaart kadastrale ligging

Figuur 1. Kadastrale ligging betreffende perceel 3613. (bron: kadastralekaart.com)

2. Huidige situatie

Ga in op de huidige situatie van het perceel of percelen; daarbij aandacht voor het volgende:

- Beschrijving waar het ligt
- Beschrijving van flora en fauna zaken van dit moment
- Hoe is het beheer nu
- Beschrijving van grondsoort, waterpeil, drooglegging etc
- Beschrijving van het beheertype (vraag de provincie indien dit niet duidelijk is)

Het perceel ligt inDe totale oppervlakte van het perceel is kadastraal in totaal circa X ha. In de huidige situatie is het landbouwperceel kleiner dan het de daadwerkelijke kadastrale afmeting. Een deel van de kadastrale oppervlakte valt buiten de aanwezige polderkade. Vóór de omvorming naar natuur heeft de eigenaar de wens om van bevoegd gezag duidelijkheid te krijgen over hoe/of de kadastrale eigendom buiten het landbouwperceel meegenomen kan worden in de omvorming en subsidieregeling.

Het landbouwperceel bestaat uit een dominante grasvegetatie met soorten als liesgras, rietgras en Engels raaigras (figuur 2, weergave links). Kruiden komen op het perceel in zeer beperkte mate voor. Het beperkt zich op de akkers tot voornamelijk kruipende boterbloem, een enkele ridderzuring en langs de polderkade op enkele plaatsen smeerwortel. De eerste twee meter vanaf de slootkant van de ten noorden grenzende sloot, is schraler en daardoor rijker aan kruiden met soorten als smalle weegbree, zilverschoon, biggenkruid, wolfsklauw, gewone brunel, gewone rolklaver, grote

kattenstaart, groot waternavel en een enkele echte koekoeksbloem. Langs de greppels staat her en der pitrus. Op de polderkade aan de noordwestkant van het perceel staan een cluster grote berenklaauw.

Het perceel heeft relatief weinig gradiënt met brede akkers en een goed beheerde greppelstructuur (figuur 3, weergave links). De teelgrond bestaat uit veengrond. Het beheer is in de huidige situatie redelijk intensief, waarbij jaarlijks vaste mest opgebracht wordt. Het perceel wordt daarnaast meerdere keren per jaar gemaaid. Kunstmest is/wordt minimaal toegepast. Het waterpeil in de polder staat ongeveer 1.30 meter lager dan het boezempeil ten tijde van het veldbezoek. Het polderpeil staat circa 20 cm onder het maaiveld van het betreffende perceel (figuur 3, weergave rechts). Vanwege de hevige regenval stond het perceel tijdens het veldbezoek op diverse plaatsen plasdras rondom de greppels (zie ook figuur 2, weergave links). Het streefpeil in de polder is gelijk door de seizoenen. Echter geeft X aan dat het peil in de winter doorgaans hoger is i.v.m. stagnerend water.

Detailfoto grasmatt en voorkomende vegetatie = figuur 3

Figuur 3. Weergave links: impressie greppelstructuur. Weergave rechts: Impressie waterpeil ten noorden liggende sloot t.o.v. het maaiveld.

Het perceel ligt in een typische polderlandschap waarbij de omliggend percelen deels als gangbare landbouw in beheer zijn en waar een aantal percelen reeds van functie zijn veranderd naar natuur. De percelen in de polder staan aangeschreven als beheertype N00.01 'Nog om te vormen naar natuur', N12.02 'Kruiden- en faunarijke graslanden' en N10.02 'Vochtig hooiland'. Het betreffende perceel staat in de natuurbeheerplan omschreven als beheertype N00.01 'Nog om te vormen naar natuur' met als ambitie N10.02 'Vochtig hooiland' (figuur 4). Direct ten zuiden grenzend aan het perceel ligt een oud zanddepot met bosschage van hoofdzakelijk zomereik en grauwe wilg. Dit deel is aangeschreven als beheertype N05.04 'Dynamisch moeras'. Ditzelfde geldt voor delen buiten de polderkade.

Afbeelding van natuurbeheertype kaart

Figuur 4. Beheertypen in polder met het betreffende perceel. Inzet weergeeft de details van het betreffende perceel (bron: Natuurbeheerplan 2022)

3. Toekomstige situatie

Ga in op de toekomstige situatie van het perceel of percelen; daarbij aandacht voor het volgende:

- Beschrijving van ambitiedoel
- Zijn er inrichtings maatregelen nodig (vraag de provincie indien dit niet duidelijk is) (treedt in overleg met de provincie indien u dat niet weet)
- Beschrijving van flora en fauna zaken die dan te verwachten zijn

Inrichting

In dit voorbeeld wordt niet ingegaan op de inrichting. Dat was hier niet nodig. In de meeste gevallen is dat wel nodig en is dan ook van belang dat u hier aandacht aan besteed, bij dit hoofdstuk. Indien u dat niet weet treedt dan in contact met de provincie. Indien de provincie aangeeft dit nodig te achten dan hier graag aandacht voor.

Inrichting kan nodig zijn om het (ambitie) natuurdoel te realiseren. Denk bijvoorbeeld aan het ophogen van het waterpeil. De inrichting zal later na passeren van de kwalitatieve verplichting plaats gaan vinden. Meedoen aan de SKNL betekent tevens dat u geen bezwaar hebt tegen de inrichting; uiteraard gebeurt dat in goed overleg met u. Wij verzoeken u vriendelijk in uw realisatieplan hier ruimschoots aandacht aan te besteden. De inrichtingskosten worden van een door de provincie goedgekeurd plan volledig betaald door de provincie.

In de toekomst situatie heeft het perceel een vochtige kruidenrijke grasvegetatie welke beheerd wordt als N10.02 'Vochtig hooiland'. In deze situatie wordt het perceel extensief beheerd d.m.v. eenmaal per jaar maaien en afvoeren. Deze maaibeurt vindt plaats tussen halverwege juni en halverwege juli. Nabeweiding of een extra maaibeurt voor de winterperiode dient plaats te vinden indien de vegetatie voor de winterperiode te lang is. Hiermee wordt vervilting en daarmee verruiging voorkomen. In de toekomstige situatie kan bemesting met ruige mest jaarlijks minimaal toegepast worden om het bodemleven en -structuur te stimuleren en verzuring tegen te gaan. Het waterpeil staat in de zomerperiode min of meer gelijk aan de huidige waterstand (20 a 30 cm onder het maaiveld). In de winterperiode tot circa halverwege het voorjaar staan de greppels plasdras. Het uitfrozen van de greppels en het schonen van de omliggende afvoersloten wordt cyclisch/gefaseerd

uitgevoerd. Deze werkwijze geeft voldoende watervoerende werking en is zowel beheerstechnisch als voor de aanwezige amfibieën, vissen en overige waterfauna een plus.

4. Maatregelen

Ga in op de (beheer) maatregelen die u nodig voor het ambitietype; daarbij aandacht voor het volgende:

1. verschralen
a. maaien
b. plaggen
c. chopperen
d. beweiden
2. inrichtingsmaatregelen
a) opzetten waterpeil
b) verlagen waterpeil
c) grondverzet
d) plas dras
e) etc
3. bekalken
4. bemesten
5. uitmijnen
6. Herintroductie zaden
7. Verspreiden van plagsel of maaisel
8. Bodem transplantatie
9. overig

De maatregelen die nodig zijn voor de ambitie 'Vochtig hooiland' heeft zeer minimale aanpassingen bij de inrichting nodig. De kopakkerbuizen zijn relatief recent (10 jaargeleden) vervangen en zijn in goede staat. Daarnaast kan tijdelijke waterpeil verhoging op het perceel met een relatief kleine aanpassing plaatsvinden. Om deze reden zijn de maatregelen voornamelijk gericht op het aangepaste beheer. De volgende maatregelen zijn nodig:

- Hoger waterpeil in de winter realiseren door een koppelstuk (90 graden pvc-buis met eventueel een opzetstuk) op de duiker die in de dam ten oosten van het perceel ligt te plaatsen (figuur 5). Het doel van het hoger waterpeil is om de grasgroei in voorjaar te stagneert, waardoor er meer kans is voor kruiden om te kiemen (nl. minder concurrentie van de grassen). Tevens is dit een plus voor bijv. amfibieën en foerageermogelijkheden voor steltlopers. In de winterperiode dient de buis tot halverwege het voorjaar op de gewenste plasdraspositie afgesteld te worden. Na deze periode wordt de buis naar beneden gezet, waardoor het waterpeil in het perceel op 20-30 onder het maaiveld komt te staan en het perceel beheerbaar is in de zomerperiode.

Kaartje waarin de maatregelen zijn opgenomen

Figuur 5. Kaart met betreffende perceel. Gele pijl = richting waterafvoer, rode pijl = locatie 90graden buis op duiker, wittekader = impressie gewenste plasdras in alle greppels (winterperiode).

Alle vormen van bemesting (waaronder dierlijke mest, compost en kunstmest) worden in de tussenfase naar het gewenste 'Vochtige hooiland' achterwege gelaten in het kader van verschravingsbeheer.

- In de tussenfase wordt jaarlijks twee keer gemaaid. Het maaisel wordt afgevoerd in het kader van verschravingsbeheer. Om te voorkomen dat er vervilting en verruiging van onder andere pitrus ontstaat is het noodzakelijk dat de vegetatie kort de winter ingaat. Een extra maaibeurt of nabeweiding kan noodzakelijk zijn om storende soorten in te perken indien de vegetatie voor de winterperiode te lang is.
- Aan de noordwestkant van de perceel staat een cluster grote berenklaauw. Zaak is deze exoot uit te putten om verspreiding/uitbreiding te voorkomen. De beste manier hiervoor is de bloemkoppen voor de zaadvorming af te knippen.
- Machinale betreden en -bewerking dient tot het minimale beperkt te worden en enkel wanneer het land dit toelaat. Betreding onder natte omstandigheden dient i.v.m. spoorvorming (nl. pitrusgevoelig perceel) en bodemverdichting (funest bodemstructuur en -biologie) te worden voorkomen.

5. Tijdsplanning

Ga in op de tijdsplanning welke maatregelen u in de tijd gaat nemen; wanneer welke resultaten verwacht. Ook bij dit onderdeel graag aandacht voor de inrichting.

Wanneer het verschravingsbeheer over de jaren succesvol heeft plaatsgevonden kan overgestapt worden op het beheer genoemd in hoofdstuk 3 'Toekomstige situatie'. Wanneer deze overstap gemaakt kan worden is op voorhand lastig in te schatten. Maar de verwachting is dat het om tientallen jaar gaat. De mate van verschraving is hierin leidend. Op basis van de vegetatiestructuur kan bepaald worden wanneer het beheer op beheertype 'Vochtig hooiland' (zie hoofdstuk 3. Toekomstsituatie) aangepast kan worden.

6. Literatuurlijst

Natuurbeheerplan 2022. Kaart. [Online] Beschikbaar op:

<https://fryslan.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=f71616d6de3b435bb0c69d108effb7a5>

Kadastralekaart. Kaart. [Online] Beschikbaar op: <https://kadastralekaart.com/>